

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษานอกระบบที่เกี่ยวกับภาคเหนือ		
ชื่อผู้เขียน	นายกริธา สุภาพรชัย		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุสิต	ดวงสา	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ	ลีสุวรรณ์	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. เจ็ดหล้า	สุนทรวิภาต	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษานอกระบบที่เกี่ยวกับภาคเหนือ และวิเคราะห์ความต้องการงานวิจัยทางการศึกษานอกระบบของภาคเหนือในปัจจุบัน เป็นการวิเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษานอกระบบทั้งที่เป็นวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และที่เป็นงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จัดทำขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2522-2532

วิธีการศึกษา โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาคเหนือมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจัดประเภทข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ คือ ผู้วิจัยหรือหน่วยงาน เนื้อหาของงานวิจัย แนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประเภทของการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัย ขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายในประเด็นผลและข้อเสนอแนะในการวิจัย ในการศึกษา และวิเคราะห์ความต้องการงานวิจัย โดยการศึกษาจากเอกสาร นโยบาย และแนวทางการวิจัยทางการศึกษา และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งใช้กับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ/นักวิชาการหรือผู้เกี่ยวข้องของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายและการหาค่าเฉลี่ย (X) ของระดับความต้องการ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษานอกระบบที่เกี่ยวกับภาคเหนือ พบว่า มีงานวิจัยที่จัดทำขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2532 ที่เกี่ยวกับภาคเหนือ จำนวน 141 เรื่อง เมื่อวิเคราะห์ตามหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่ทำการวิจัย ปรากฏว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนมีงานวิจัยมากที่สุด รองลงมาคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นอกจากนี้เป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อจำแนกงานวิจัยตามเนื้อหาสามารถแบ่งออกได้เป็น 10 เรื่อง คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จและการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ การศึกษาสำหรับชาวเขา การรับรู้ข่าวสาร การบริหารการศึกษา การยอมรับและการใช้เทคโนโลยี การศึกษาด้านอาชีพ โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ สื่อในการศึกษานอกระบบ การพัฒนาชนบท และงานวิจัยที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งทั้ง 10 เรื่อง มีแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาโครงการมากที่สุดและส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ทางการศึกษานอกระบบ ถ้าวิเคราะห์ประเภทของการวิจัย ปรากฏว่าเป็นการวิจัยแบบพรรณนามากกว่าแบบมุ่งอธิบาย ถ้าจำแนกประเภทตามความมุ่งหมายและวิธีการทางการวิจัย ปรากฏว่าเป็นการวิจัยเชิงสำรวจมากที่สุด และถ้าแบ่งตามแนวทางดำเนินการวิจัยจะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ เมื่อวิเคราะห์วิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัย ปรากฏว่างานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม รองลงมาเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์และเป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง ควบคู่กันไป เมื่อวิเคราะห์ในด้านขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยในชนบทและใช้กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนทั่วไปมากที่สุด

2. ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการงานวิจัยทางการศึกษานอกระบบของภาคเหนือในปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ/นักวิชาการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการศึกษานอกระบบ มีความคิดเห็นว่าควรทำวิจัยในด้านบริบทของสังคม การสำรวจข้อมูลด้านการศึกษาของประชากรในพื้นที่และความต้องการทางการศึกษา ทักษะคิด และค่านิยมต่าง ๆ ในสังคม การสำรวจข้อมูลด้านอาชีพ แหล่งและรูปแบบการบริการความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน การศึกษาเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นและศึกษาและทดลองรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น ในด้านแนวทางการดำเนินงานวิจัย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ/นักวิชาการ มีความต้องการตัวแปรเกี่ยวกับ

ภาวะแวดล้อม ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการและผลผลิตในระดับมาก และต้องการงานวิจัยแบบหาสาเหตุ แบบหาความสัมพันธ์และแบบสำรวจในระดับมากเช่นกัน และต้องการวิจัยเชิงปฏิบัติการมากที่สุด ต้องการการวิจัยเชิงคุณภาพในระดับมาก ในด้านความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของงานวิจัย ต้องการงานวิจัยที่ศึกษาเจาะลึก ไปถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด และต้องการลักษณะงานวิจัยที่เป็นกระบวนการที่ครบวงจร สามารถนำไปใช้เลือกแนวปฏิบัติและวางแผนการจัดการศึกษาในระดับมาก ในด้านกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน ผู้หญิง ผู้นำชุมชน นักศึกษา ผู้ใหญ่ ครูผู้สอนการศึกษานอกระบบ องค์กร ในชุมชน และชาวบ้าน มีความต้องการในระดับมาก ในด้านพื้นที่ในการวิจัยพื้นที่ในชนบทที่มีความต้องการในระดับมากที่สุด และในเขตภูเขามีความต้องการในระดับมาก

3. เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างงานวิจัยของสถาบันการศึกษากับงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบ พบว่า งานวิจัยนี้จัดทำขึ้น โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะแตกต่างกับงานวิจัยของสถาบันการศึกษาทั้งในเรื่องเนื้อหาและวิธีการ

4. เมื่อพิจารณาความแตกต่างในด้านเนื้อหาของงานวิจัย ระหว่างงานวิจัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่า งานวิจัยที่จัดทำโดยนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรูปของวิทยานิพนธ์ จะแตกต่างตามจุดเน้นในการเรียนการสอนของแต่ละสถาบัน

Thesis Title	An Analysis of Non-Formal Education Research Studies Related to the Northern Region		
Author	Mr. Greeta Supappornchai		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee			
	Assist. Prof. Dr. Dusit	Doungsa	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Chukiat	Leesuan	Member
	Assoc. Prof. Dr. Cherdla	Soontornvipart	Member

Abstract

The study was designed to analyze research studies on nonformal education in Northern Thailand. It set out to examine and review those studies conducted as dissertations by graduate students at various universities and as research projects of government agencies published during 1979-1989. Such examination and reviews were done in conjunction with an analysis of current research needs in the region as regards this matter.

Those studies were compiled and then sorted out on the bases of individual author or agency responsible for research, research contents, conceptualization, objectives, types, data collection methods, site scopes and samples and population. These sorted categories were analyzed quantitatively. But as regards research findings and recommendations data were analytically described.

Current research needs were identified based on available official documents, policies and educational research guidelines and trends. In addition, administrators, staff of academic departments, academics or other relevant personnel at institutions or agencies were personally interviewed. Identified needs were, then, ranked

Findings were as follows :

1. Altogether, 141 studies were discovered, those done during the period. Department of Nonformal Education of the Ministry of Education was found to have the highest number of studies followed by Chulalongkorn and Chiang Mai Universities, other universities and related government agencies. Content categorization identified 10 major areas : functional literacy and regular adult education ; education for hilltribe people ; information perception; educational administration ; technology adoption and use ; career education ; national literacy campaign ; nonformal education media ; rural development and others. Most of these content areas adopted project development research approach concentrating on nonformal education project implementation processes. These studies were primarily of descriptive rather than explanatory type. Most were survey research with quantitative rather than qualitative method. Most data collection relied on questionnaires followed by interviews and other combined methods. Site scopes were primarily in the rural areas involving general, common villagers.

2. Administrators, academic staff/academics of agencies related to nonformal education research were of the opinion that research should focus on social context, surveys of educational data of local population and their educational needs, social attitudes and values,

surveys of occupational data, community knowledge-servicing sources and patterns, local wisdom and experimentation of various types of knowledge transmission, etc. Besides, they felt what was really needed to be covered in the research were contextual variables, inputs, processes and products. They needed studies which look into the causes and relationships among various variables as well as more action research. Studies should be more of qualitative type dwelling deeply into target groups while research findings practically applicable and used in further educational planning. As regards target groups they felt research should focus more on youth, women, community leaders, adult learners, nonformal education teachers, community organizations, hilltribe members, etc. Research sites should be in rural areas and on the highland.

3. Research contents and methods were found to be quite different between studies done by government agencies and educational institutions.

4. As regards contents of graduate students' dissertations at various institutions it was found that they differed in accordance with instructional focuses and emphases of each institution.